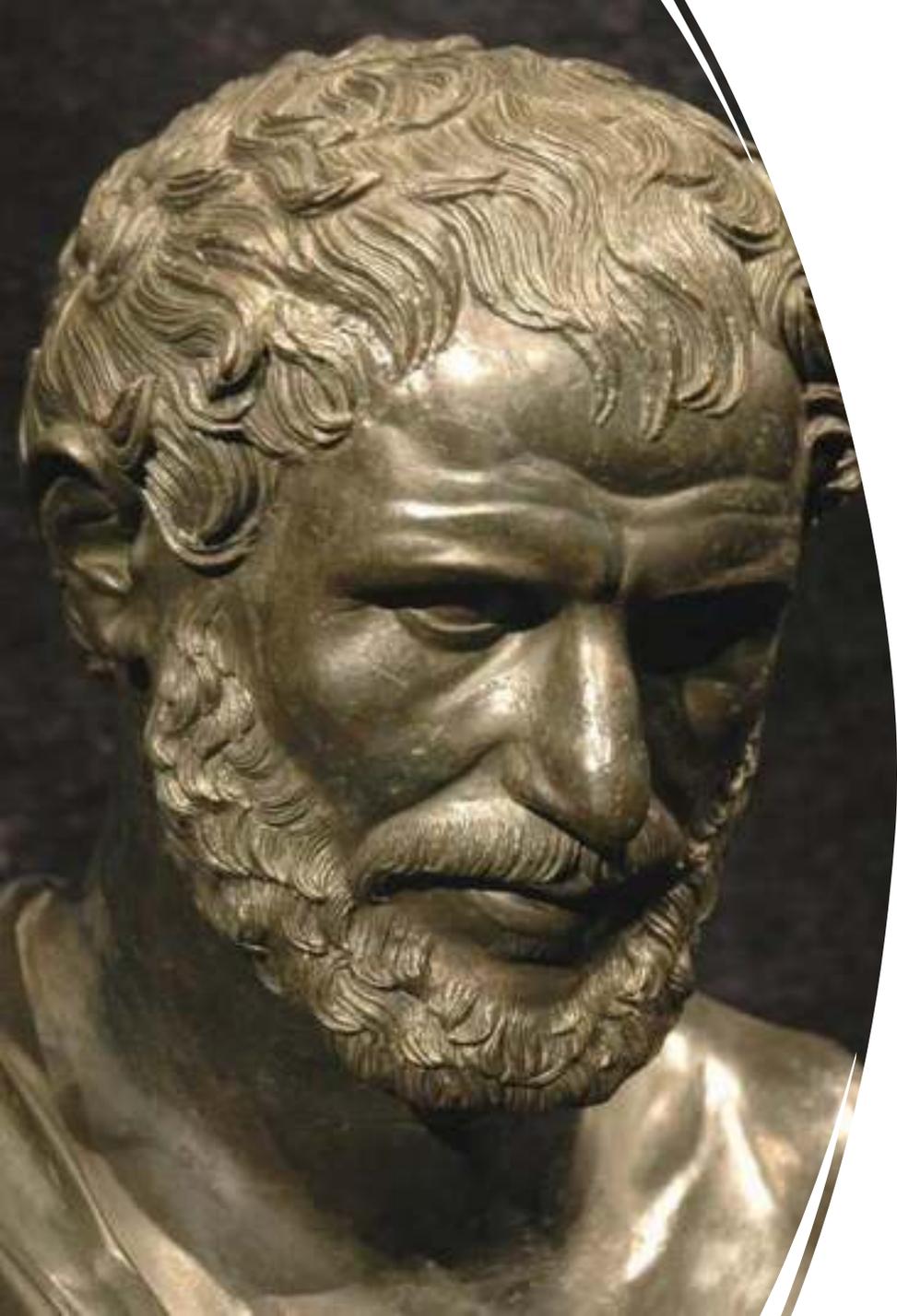

פדגוגיה של חשיבת עתיד

ארז ליבנה

"הכול זורם ושום דבר אינו
מתמיד או נשאר, כל דבר
מפנה את מקומו ושום דבר
אינו נשאר קבוע.

רק השינוי אינו משתנה

~ הרקליטוס, יוון העתיקה

כשירות עתיד

דמות הבוגר במציאות משתנה

כשירות
חשיבת
עתידי

מבנה תשעת הנדבכים

חוסן נפשי

להתגבר על אמונות מגבילות
העומדות בדרך של חקר העתיד

חשיבת עתיד

לחשוב בצורה בהירה על העתיד

פעלנות

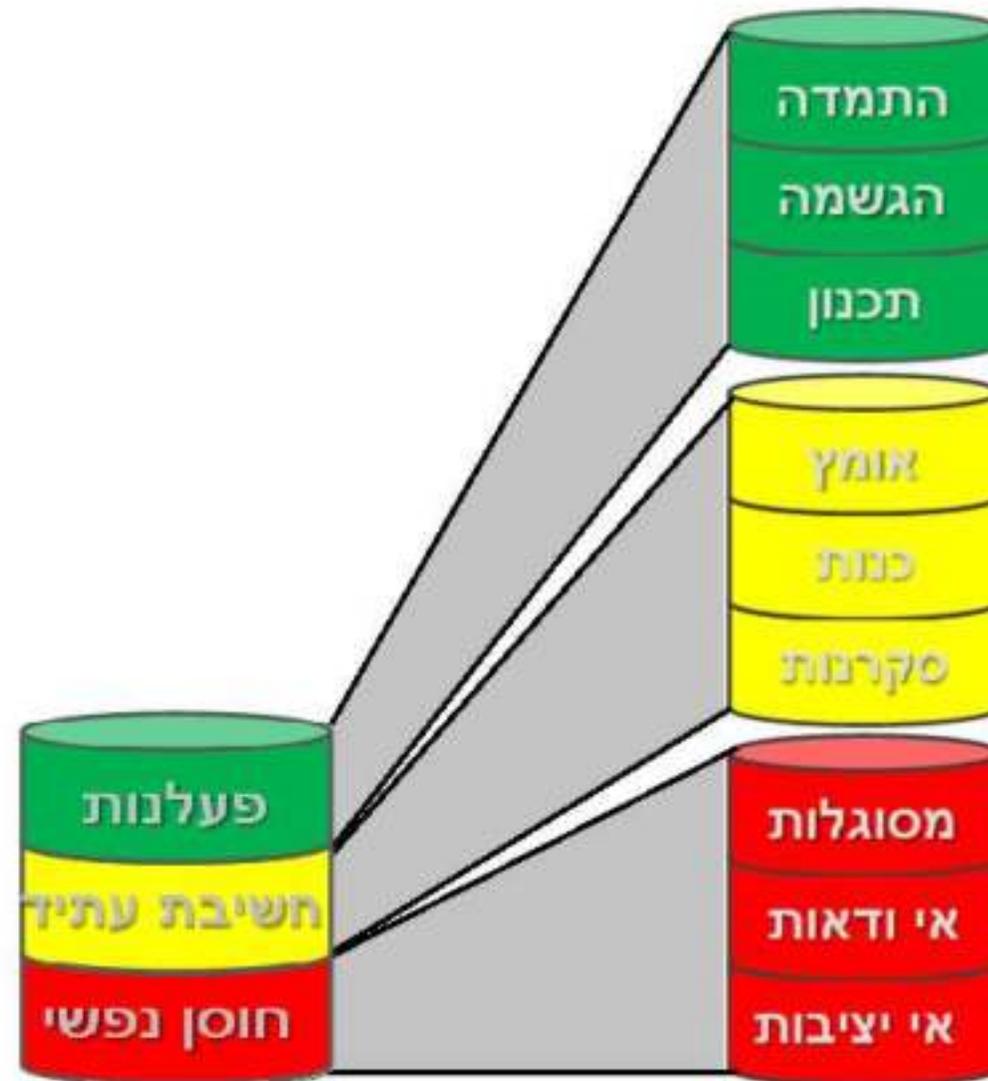
לפעול ביעילות להגשמת עתיד רצוי
על סמך חשיבת העתיד

כשירות
חשיבת עתיד:
ערכים

מבנה תשעת הנדבכים

כשירות
חשיבת עתיד:
ערכים

מבנה תשעת הנדבכים

חוסן נפשי

חוסן אל מול אי יציבות

מאפשר להכיר ולהתמודד עם ארעיות של המציאות המשתנה בהווה

חוסן אל מול אי ודאות

מאפשר להכיר ולהתמודד עם הנעלמים הרבים שכרוכים בהבנת העתיד

מסוגלות

ביסוס האמונה כי ניתן לעצב ולממש עתיד רצוי

כשירות
חשיבת עתיד:
ערכים

מבנה תשעת הנדבכים

חשיבת עתיד

סקרנות

הנכונות לחשוב עתיד.
תנאי הכרחי לקיומה.

כנות

היכולת למצות את הפוטנציאל שבחשיבת עתיד.
תנאי ליעילותה.

אומץ

המסוגלות לעבור מחשיבה לפעולה.
תנאי ליישומה.

כשירות
חשיבת עתיד:
ערכים

מבנה תשעת הנדבכים

פעלנות

תכנון

בניין תוכניות לפעולה על בסיס מסקנות חשיבת העתיד

הגשמה

נקיטת פעולות בהתבסס על התוכניות עד להוצאתן המיטבית לפועל

התמדה

שמירה על הישגים והתעלות עליהם במהלך מציאות משתנה

כשירות
חשיבת עתיד:
ערכים

אין בי כישרון מיוחד,
אבל יש בי תשוקה סקרנית

~ אלברט איינשטיין

חשיבת עתיד - חשיבותה של הסקרנות

חשיבת עתיד: חשיבותה של סקרנות

- סקרנות הינה רצון עז לדעת

- הסקרנות הינה תנאי הכרחי לחשיבת עתיד

- הרצון לדעת מה צופן העתיד והרצון להיות מוכנים לבאות צריך לגבור על נטייתנו להפנות מבט מהעתיד ולמאן להתמקד בו

- אמונות ואמירות שונות מחבלות בסקרנות:

"במופלא ממך אל תדרוש ובמכוסה ממך אל תחקור,

במה שהורשית התבונן, אין לך עסק בנסתרות" (ספר בן סירה)

חשיבת עתיד - חשיבותה של הכנות

חשיבת עתיד: חשיבותה של כנות

■ למרבית בני האדם יש נטייה ליפות את המציאות:

■ להחריש על מנת להתחשב ברגשות

■ לוותר על שיח אותנטי לטובת:

○ שפה מקובלת ארגונית

○ משיקולים של תקינות פוליטית

חשיבת עתיד - חשיבותו של האומץ

חשיבת עתיד: חשיבותו של אומץ

- חשיבת עתיד כמוה כגילוי ארצות. חוקר העתידים מגשש באפילה במטרה לגלות עתידים חדשים ולא מוכרים
- חלק מהמקומות משמחים, מרגשים וממלאים בתחושות של תקווה, ואולם עתידים מסויימים הנגלים לנו הם מאיימים ומעוררים בנו פחד

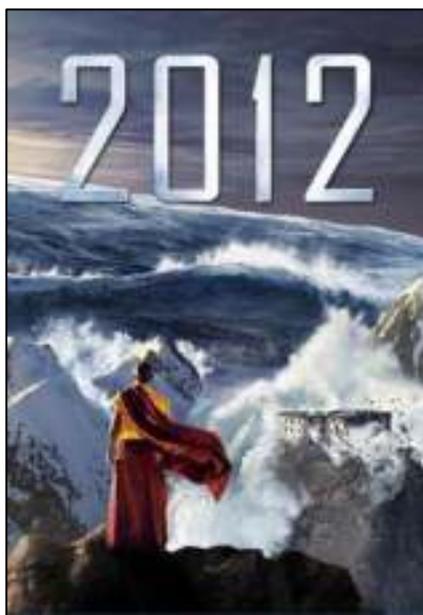
מסגרת תפיסתית

מסגרת תפיסתית

- **מסגרת תפיסתית (Framework) הינה** מבנה סכמטי-רעיוני המציג את כל חלקיו של המודל החינוכי ואת יחסי הגומלין שביניהם
- **הקשר למציאות והצרכים העולים ממנה**

מסגרת
תפיסתית

**השינוי כגל צונאמי:
האם אנו מוכנים?**

מסגרת תפיסתית

שלוש שאלות יסוד

לשם מה?
המודל קיים

איך?
נעמוד במטרותיו

מה נעשה?
על מנת להגשימו

הזדמנויות חבויות

דילמות מוסריות
וחברתיות חדשות

שינוי

שינויים אקספוננציאליים

מגמות טכ"פ STEEP

מרכז
המחקר
הסטרטגי

מודל "יוצרים עתיד"

הבאת בוגרי מערכת החינוך
לכדי מוכנות לחיים
במציאות משתנה

מסגרת
תפיסתית

מטרה

תכנים

פדגוגיה

מסגרת תפיסתית - פעלנות

פעלנות (Agency) הינה יכולתו של האדם לפעול באופן עצמאי, לקבוע מטרות ולפעול להשגתן למען שיפור איכות חייו ויצירת שינוי. הפרט הפעיל, מעצב את המציאות ומקבל החלטות באופן עצמאי במקום להיות מופעל ומעוצב על ידי החלטות שנקבעו על ידי אחרים.

מסגרת תפיסתית – קידום פעלנות

פעלנות (Agency) :

- למידה מבוססת בעיות (PBL1)
- למידה מבוססת פרויקטים (PBL2)
- יזמות צעירה
- עבודת צוות
- הפלת המחיצות בין בית הספר לסביבתו (היכרות ורלוונטיות)
- מודלים לחיקוי

מסגרת תפיסתית – עוגנים פדגוגיים

■ **עוגנים פדגוגיים מייצגים עקרונות פעולה שמהותם קידום עשייה חינוכית**

■ **רלוונטיות ע"י כחוסר שביעות רצון מהקיים**

■ **ביטוי עצמי: פומביות, חשיבה על העצמי**

■ **הפרייה הדדית, מיומנות דיון, חשיבה ביקורתית**

■ **מוכנות לשוק העבודה העתידי**

■ **בטחון אישי, לאומי, גלובלי ואקולוגי**

מסגרת תפיסתית – מוקדי יישום

מוקדי יישום מייצגים פרקטיקות של התנהלות חינוכית יומיומית. פרקטיקות אלה משקפות את יישום עקרונות הפעולה (העוגנים פדגוגיים)

מסגרת תפיסתית – פרקטיקות במוקדי יישום

המכון לחקר
עתידיים בחינוך

■ פרקטיקות הוראה ולמידה:

■ כלי חשיבת עתיד, תכנון ויזמות

■ כותרי צפייה

■ מיצגי אומנות, פרוזה וגרייה סביבתית (חלל)

■ פיתוח גמישות וחוסן נפשי:

■ פיתוח חוסן מול חוסר יציבות, אי ודאות, כשלון

■ פיתוח פתיחות, יצירתיות וגמישות מחשבתית

■ עיצוב עתיד אישי

פדגוגיה

לימוד חשיבת עתיד בבית הספר

חשיבת עתיד כתחום עצמאי

חשיבת עתיד הינו תחום דעת עצמאי, וככול
תחום דעת אחר כולל: רעיונות, מושגים,
תכנים ושיטות הייחודיים לו.

אמנם לחשיבת עתיד ניתן ליצור השקה
אינטרדיסציפלינרית עם תחומי דעת רבים
אולם על מנת להבנות כשירות חשיבת עתיד
יש תחילה ללמד חשיבת עתיד באופן מובחן
ונפרד.

למידה משולבת בתחומי דעת אחרים

שלב מתקדם המתאפשר לאחר הגעה לכשירות חשיבת עתיד גבוהה, ומיומנות בשימוש בארגז הכלים היחודי שמעמיד לרשותנו תחום זה.

מצריך למידה בת לפחות שנה של חשיבת עתיד כתחום עצמאי על ידי הלומדים והצוות המלמד כאחד.

מסגרת הזמן הנדרשת

בית ספר המבקש לכלול במערכת הלימוד לימודי חשיבת עתיד צריך להקדיש שעות ייעודיות במערכת ללימוד "חשיבת עתיד" למשך שנת לימודים אחת לפחות.

פרק הזמן במערכת יעמוד על לפחות שעתיים שבועיות עוקבות, היות וחלק ניכר מפעילויות חשיבת עתיד נסמכות על עבודת צוות ופעילות רציפה של לפחות שעה וחצי.

גילאי הלומדים חשיבת עתיד

חשיבת עתיד ניתן ללמד בכל גיל, החל מגילאי גן וכלה בגיל השלישי, עם התאמות שונות באופן הלימוד.

היות וחשיבת עתיד נסמכת על מידה לא מבוטלת של חשיבה מופשטת, ידע עולם, חוסן נפשי ויכולת עבודה בצוות, הגיל המיטבי ללמוד חשיבת עתיד הינו מכיתות ד' ואילך, עד התיכון כולל.

מסלול למידה בחשיבת עתיד

חשיבת עתיד: מושגים פדגוגיים

- מסלול למידה
- עוגני כשירות חשיבת עתיד
- טריאדות חינוכיות
- סינתזת נושאים
- סינתזת שיטות

מסלול למידה בחשיבת עתיד

מסלול למידה

מסלול הלמידה הינו יותר מתוכנית לימודים, זוהי הדרך הלימודית ורעיונית אותה עובד הלומדים עד ביסוס כשירות חשיבת העתיד שלהם.

מסלול למידה בחשיבת עתיד

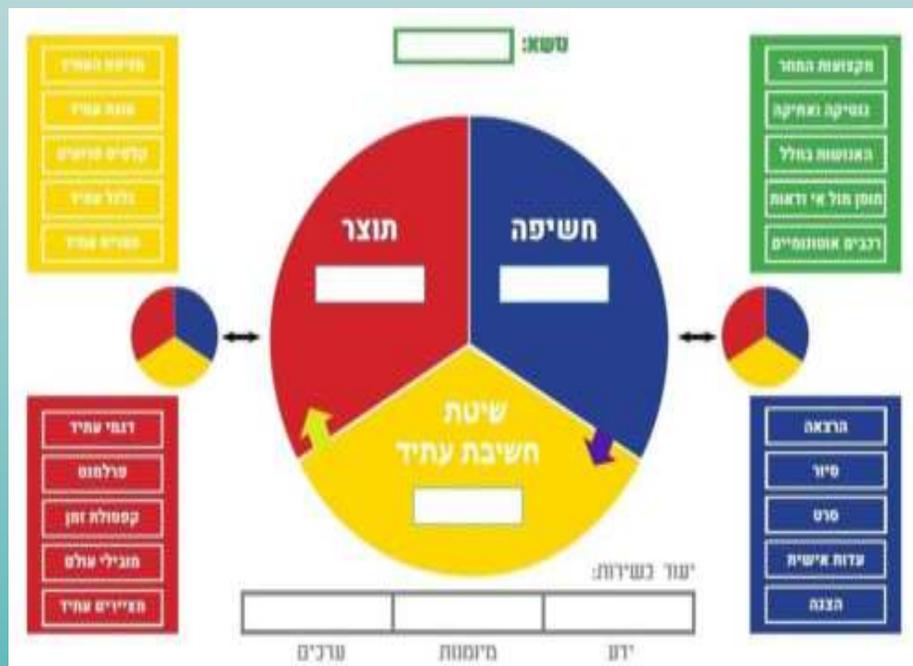

עוגני כשירות חשיבת עתיד

- מפגשים שבהם מונחים היסודות ההכרחיים למידת חשיבת עתיד.
- רעיונות יסוד, מושגיים, עובדתיים או ערכיים, וכן מיומנויות בסיסיות.
- ראוי להקדיש למפגשים אלו לפחות 8-10 שעות (4-5 שיעורים כפולים)

מהי טריאדה חינוכית?

• טריאדה חינוכית הינו מבנה פדגוגי חדשני של יחידת לימוד בנושא חשיבת עתיד

• פותח ויושם בהצלחה בבית הספר היסודי "גבעת רם" בקריית אתא במסגרת תוכנית "יוצרים עתיד", זוכת תחרות ארצית של אגף המו"פ

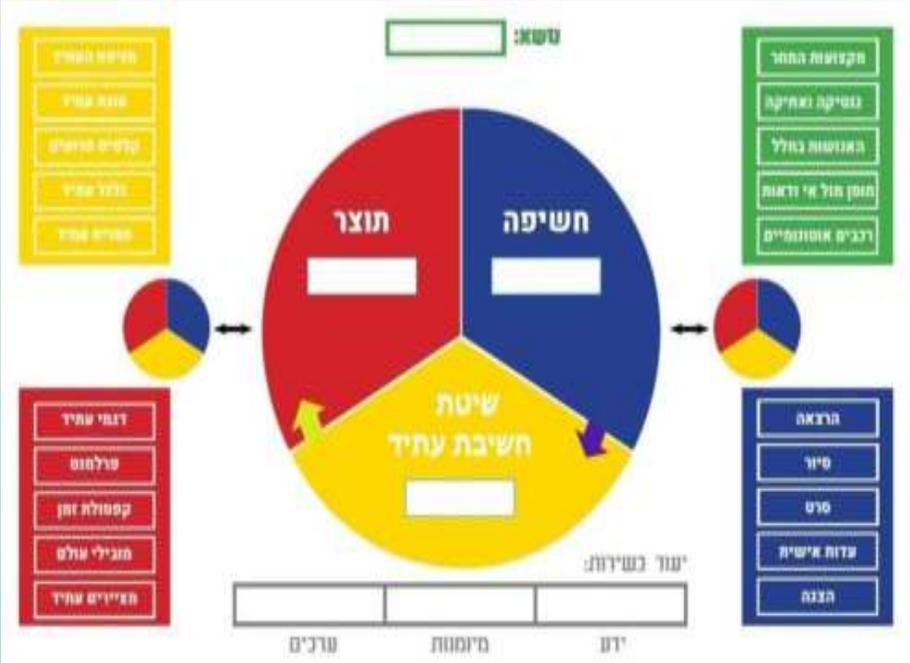

מהי טריאדה חינוכית?

הטריאדות החינוכיות מהוות יחידות משמעותיות ועליהן נבנה מסלול הלמידה. יעודן להעמיק את כשירות חשיבת העתיד.

מטרתן ליצור היכרות עם שני תכנים שונים במקביל:

- נושא עתידני
- שיטת חשיבת עתיד

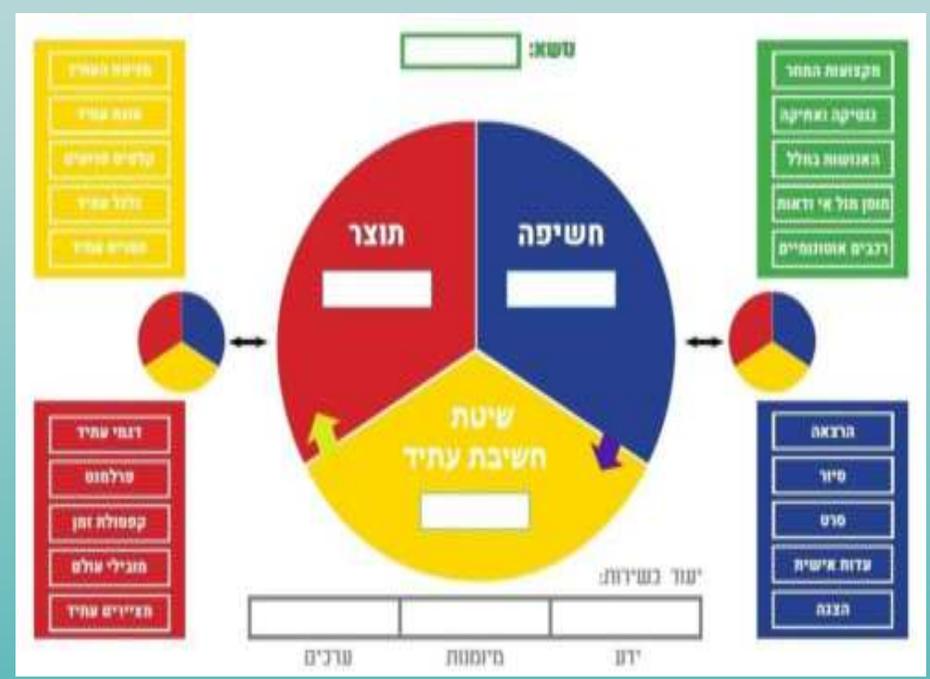

מרכז המחקר
עתידין בחינוך
המכון לחקר
עתידין בחינוך

נושא הטריאדה

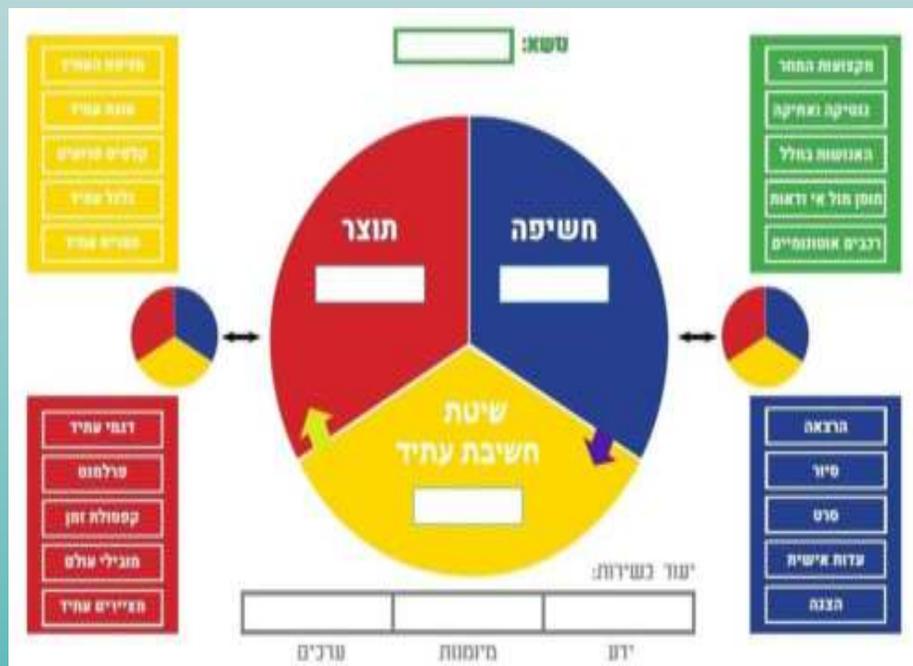
• נושא הטריאדה הינו היכרות ראשונה עם נושא הנוגע לעתיד

• למשל: היבטים אתיים של שיבוט בני אדם, רכבים אוטונומיים, מעליות לחלל, אבטלה טכנולוגית, נשקים נאנוטכנולוגיים וכד'

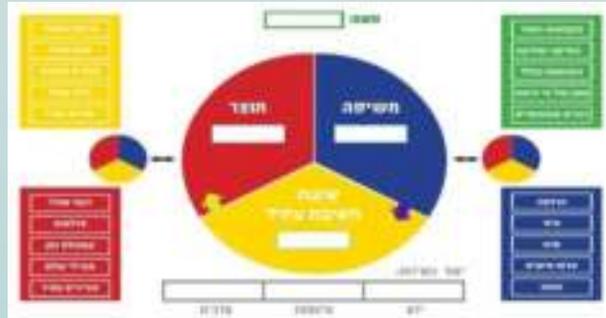

שיטת חשיבת העתיד

- ההיכרות עם שיטת חשיבת העתיד הינה היכרות ראשונית או לחלופין היכרות חוזרת ומעמיקה
- למשל: מניפת עתיד, גלגל עתידים, ריבוע התרחישים, סיעור טס"כפח וכד'

מטרת הטריאדה - קידום כשירות חשיבת העתיד

ידע			
תהליכי <ul style="list-style-type: none"> הכרת שיטות חשיבת עתיד 	אפיסטמי <ul style="list-style-type: none"> הבנה כיצד חושב חוקר העתידים 	בין תחומי <ul style="list-style-type: none"> מגמות טס"כפח STEEP תרחישי עתיד 	תחומי <ul style="list-style-type: none"> מדע וטכנולוגיה היסטוריה אקטואליה מדע בדיוני
מיומנויות			
חשיבת עתיד <ul style="list-style-type: none"> סריקה חידו עיצוב חזון תכנון יישום 	חברתיות <ul style="list-style-type: none"> מדעות חברתיות אוריינות איתת התנהלות חברתית אוריינות גלגלית 	רגשיות <ul style="list-style-type: none"> פעולות יוזמות הכנה עצמית זמינות 	קוגניטיביות <ul style="list-style-type: none"> אוריינות מדעית חשיבה יצירתית חשיבה ביקורתית אוריינות דינמית אוריינות מילד יכולת למידה פתרון בעיות ניהול סיכונים חשיבה פערבית
גישות וערכים			
אוניברסליים <ul style="list-style-type: none"> תקווה תכלית 	תרבותיים <ul style="list-style-type: none"> אהבת דעת שמירה על הטבע זכויות אדם דמוקרטיה פלורליזם 	חברתיים <ul style="list-style-type: none"> סולידריות חתיירה לשוויון הזדמנויות 	אישיים <ul style="list-style-type: none"> סקרנות יושרה פתיחות חוסן זמינות אומץ

- כל טריאדה חינוכית מעמיקה את כשירות חשיבת העתיד של הלומדים
- יעוד הכשירות של הטריאדה החינוכית הינו התוצר הפדגוגי שלה ומהווה פירוט של האופנים שבהם הטריאדה החינוכית מקדמת כשירות חשיבת העתיד: ידע, מיומנות וערכים

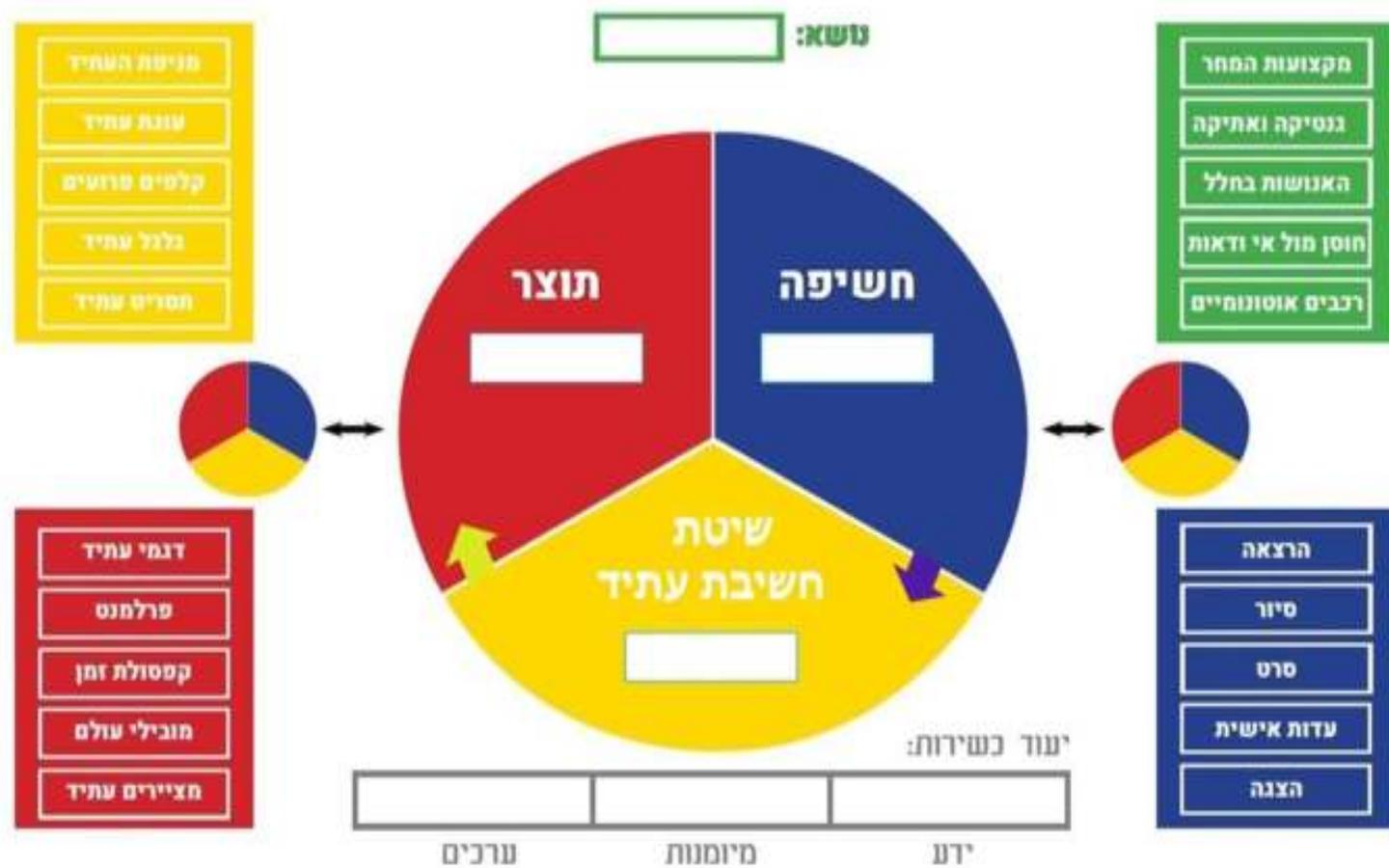

מבנה הטריאדה החינוכית

הטריאדה החינוכית בנויה כשמה, משלושה חלקים עוקבים:

- שלב החשיפה
- שלב שיטת חשיבת עתיד
- שלב התוצר.

כל אחד משלושת חלקי הטריאדה אורך שעתיים אקדמיות עוקבות

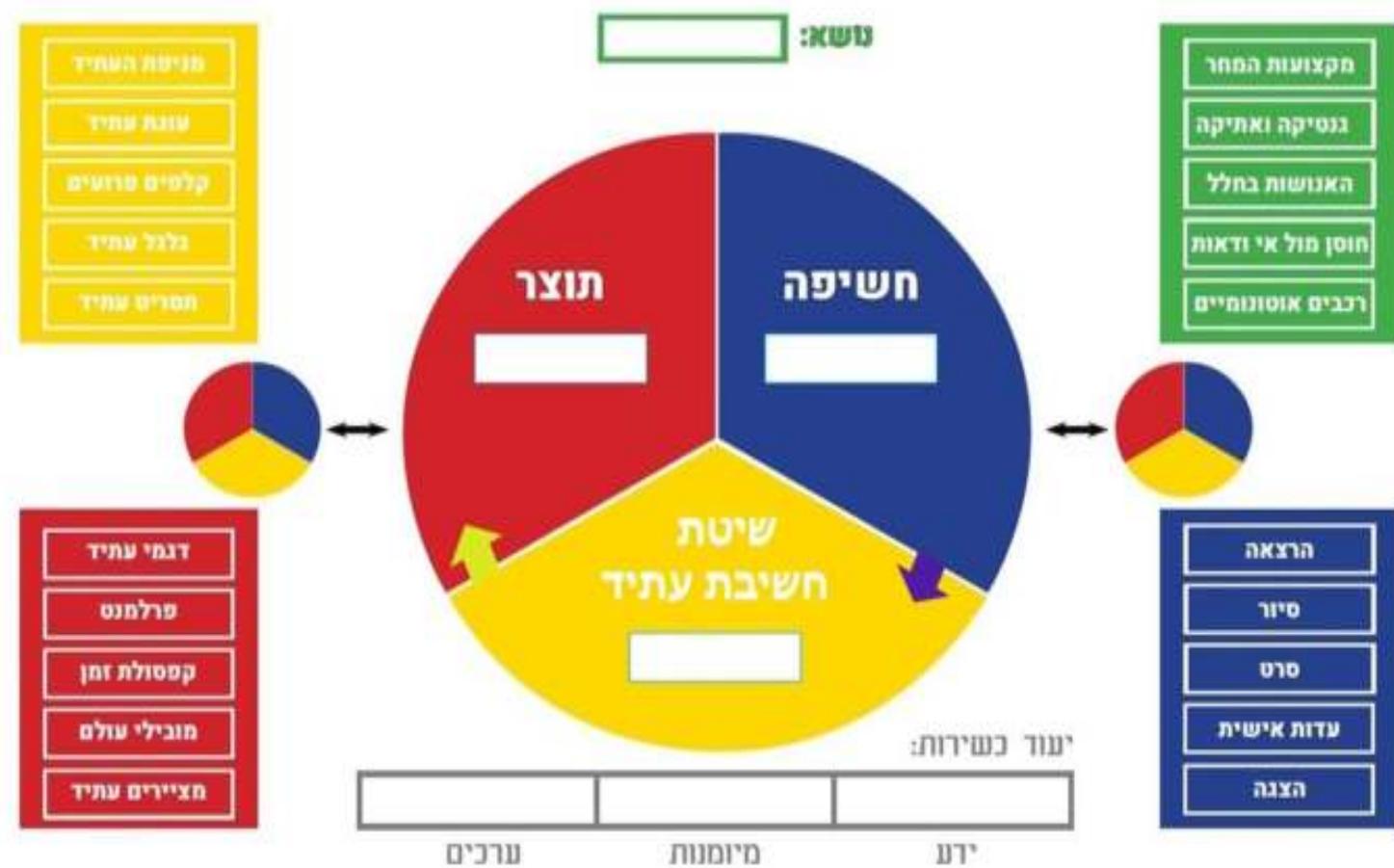

שלב החשיפה

1. שלב החשיפה, חלקה הראשון של הטריאדה החינוכית, הינו האופן בו מתוודעים הלומדים לנושא חדש הנוגע לעתיד.

למשל: הרצאת מומחה אורח, צפיה בסרט, ביקור במפעל, מפגש עם איש מקצוע, מחקר עצמאי מקוון וכד'.

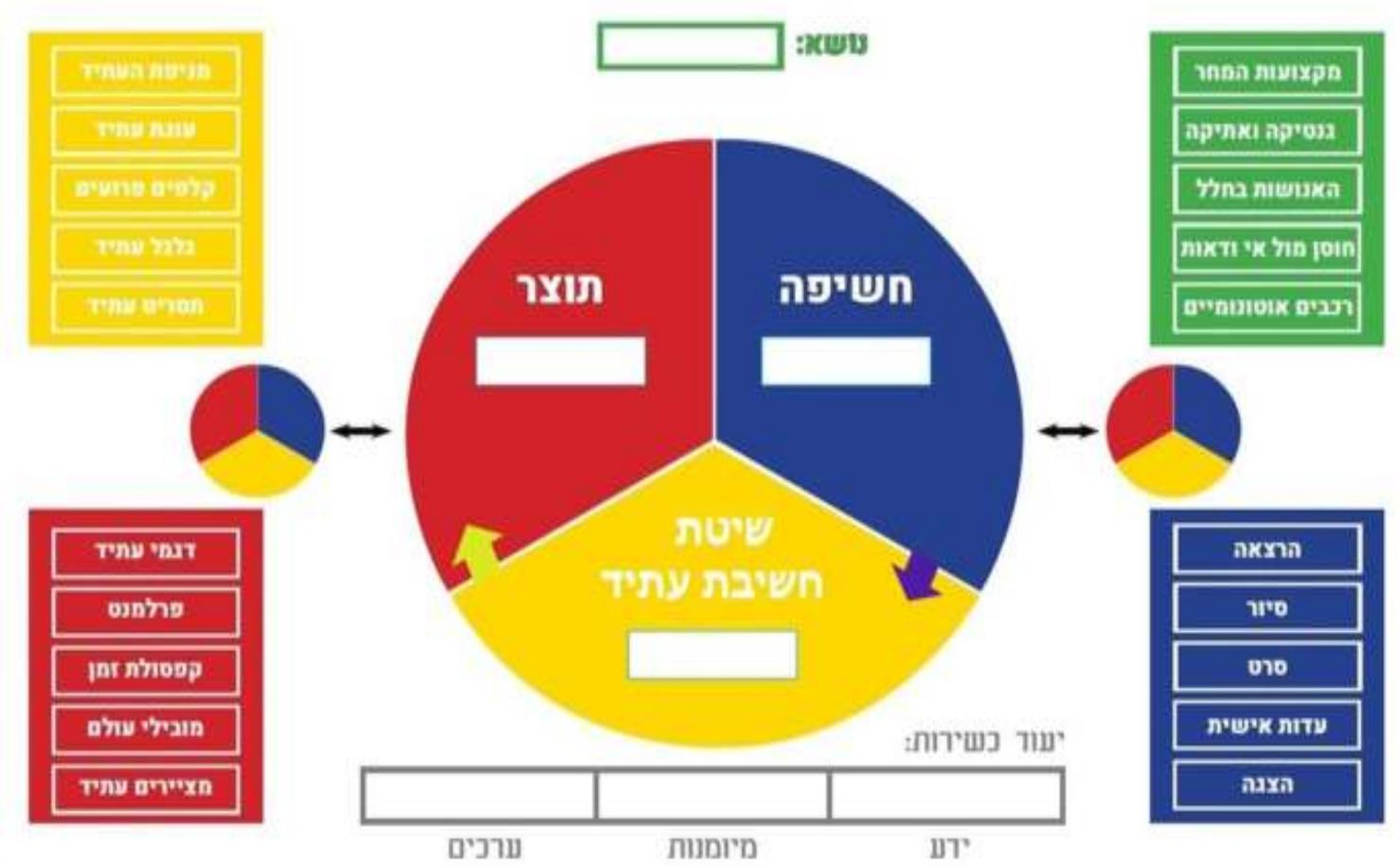

שלב שיטת חשיבת העתיד

2. שלב שיטת חשיבת עתיד, חלקה השני של הטריאדה החינוכית, הינו שיטת חשיבת עתיד אשר הותאמה לשימוש נוח של תלמידים.

השיטה הינה פלטפורמה בה ניתן ליישם שאלות חקר עתידים רבות ומגוונות.

הנושא הנחקר בשיטה הינו הנושא שהוצג בשלב החשיפה

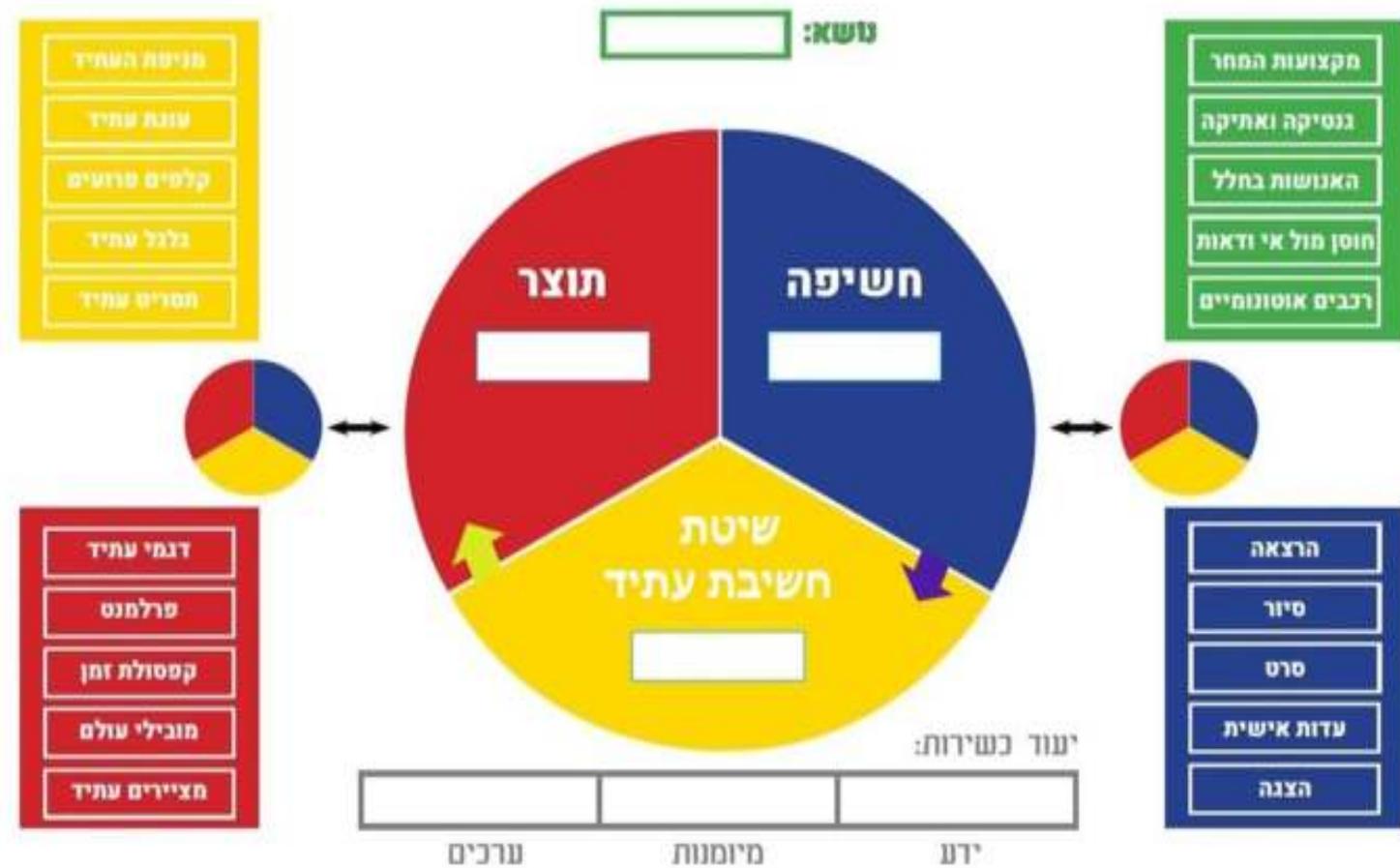
שלב בניית תוצר

3. שלב התוצר, חלקה השלישי והמסיים של הטריאדה החינוכית, הינו הבניית הידע

שלב יצירתי בו הלומדים פועלים באופן אישי או קבוצתי ונותנים ביטוי פומבי ללמידתם

תוצרי הלומדים עשוי להתבטא באמצעים מגוונים ומהנים: בניין דגמים, חיבור הצעות חוק, מייצגי אומנות, חיבור פרזזה, הטמנת קפסולת זמן וכד'.

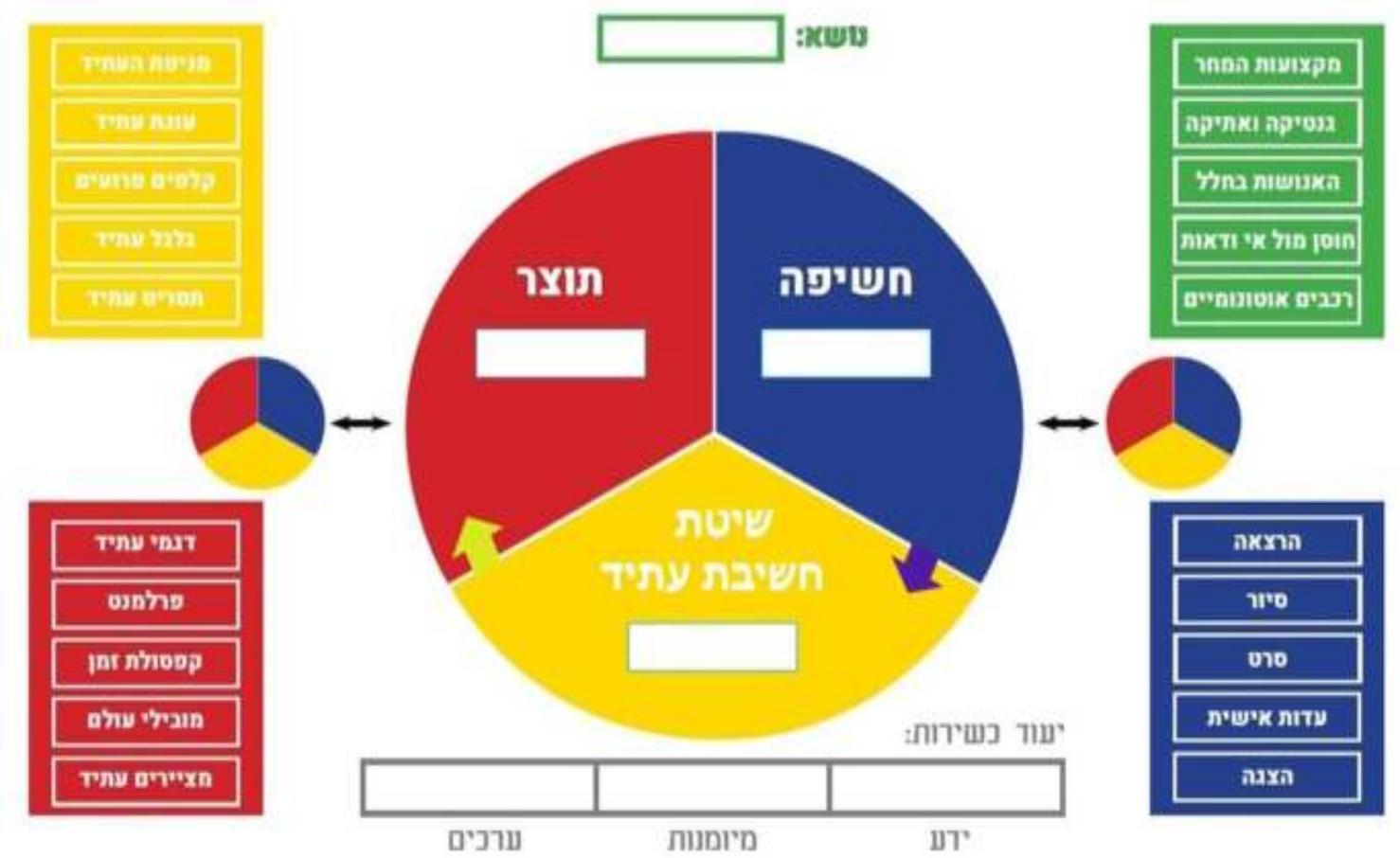
מרכז המחקר
 עתידים בחינוך
 המכון לחקר
 עתידים בחינוך

מודולריות וגמישות הטריאדה החינוכית

טריאדות חינוכיות מתאפיינות במודולריות רבה המקנה גמישות לצוות המלמד

מודולריות כפולה:

- מודולריות פנימית מאפשרת להחליף בקלות כל אחד מחלקיה בחלק אחר
- מודולריות חיצונית מאפשרת להחליף את סדר הטריאדות

תרגיל 1: יצירת טריאדה חינוכית (45דק')

אתם מורות ומורים בבית הספר היסודי "אילן רמון" בעין גדי, ומהווים הצוות המוביל את לימודי חשיבת העתיד של שכבת ה' בבית ספרכם. צרו את הטריאדה חינוכית הראשונה שלכם. יש לכם גמישות מירבית לבחור מה ללמד וכיצד:

- **נושאים:** בחרו נושא עתידני מתוך "מאגר אפשרויות נושאים"*
- **חשיפה:** אתרו ברשת חומר רקע בנושא הנבחר, עבור תלמידיכם:
  - לפחות תמונה מייצגת אחת
  - לפחות 3 קישורים לחומר קריאה מעניין ברמת מבוא ובשפה העברית
  - לפחות סרטון קצר אחד בנושא (עד 10דק'). סרטון עיוני או קטע השראה מסרט
- **שיטה:** בחרו שיטת חשיבת עתיד מתוך "שיטות חשיבת עתיד"***
  - עבור השיטות גלגל עתידים ותסריט עתיד צרפו גם תרחיש עתיד רלוונטי
  - הערה - בתרגיל זה לא נבחר בשיטות: עוגת העתיד שלי, ון עתידים וסיעור טס"כפח
- **תוצר:** בחרו תוצר מ"מאגר אפשרויות תוצרים"*
- **כשירות עתיד:** ציינו איך מקדמת הטריאדה את כשירות העתיד של תלמידיכם*
- **לסיום:** הגישו קובץ הכולל: (1) חומר רקע, (2) גליון הטריאדה דיגיטלי מעודכן*

* מתוך החומר לתרגיל שנמסר לכם

תרגיל 2: הפעלת טריאדה חינוכית (90דק')

אתם תלמידי שכבה ה' בבית הספר היסודי "אילן רמון".
שיעור העתידנות החל והיום תתחילו ללמוד את
הטריאדה החינוכית הראשונה שלכם:

נושא: בשר מתורבת

חשיפה (זמן מומלץ 15דק'): למידה עצמאית מקוונת.

למדו את הנושא באמצעות המאמר שנמסר לכם ובאופן עצמאי
שיטה (זמן מומלץ 45דק'): יישמו הנושא בשיטות בסדר הבא:

- ריבוע התרחישים*
  - מניפת עתיד* (תרחישים שונים מאלו שבריבוע התרחישים)
  - תסריט עתיד* (עתיד רצוי: ק"ג בשר מתורבת עולה \$1)
- תוצר** (זמן מומלץ 15דק'):
הכינו קולאז' אומנותי שיתופי של תמונות (ומי שרוצה, מלל)
שמייצג את הנושא העתידני אליו נחשפתם

* קבצי שיטות ימסרו לכם, פתרו כקבוצה (אם המפגש בזום, שתפו מסך)

מסלול למידה בחשיבת עתיד

חשיבת עתיד: מושגים פדגוגיים

- מסלול למידה
- טריאדות חינוכיות
- עוגני כשירות חשיבת עתיד
- סינתזת נושאים
- סינתזת שיטות

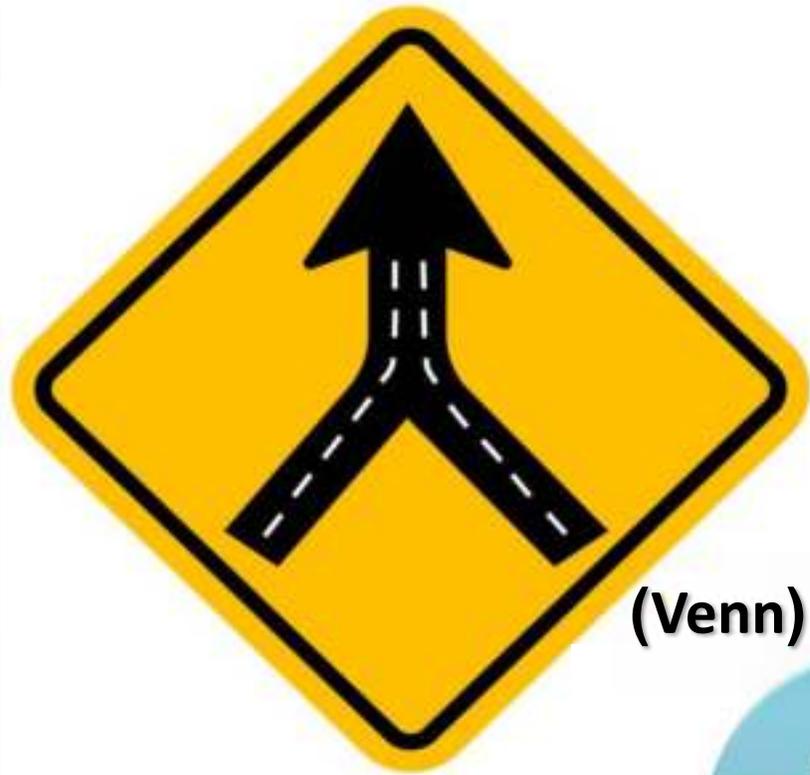
סינתזת נושאים

המכון לחקר
עתידים בחינוך

- לאחר העמקה בשני נושאים שונים באמצעות שתי טריאדות ייעודיות, ניתן להקדיש מערך שיעור לבחינת הממשק שבין הנושאים
- ניתן לעשות זאת באמצעות דיון וחשיפה לקטעי השראה כתובים ומצולמים המתייחסים לשני הנושאים יחד
- סינתזת נושאים יכולה להיות מושא למחקר באמצעות שיטות חשיבת עתיד שונות

סינתזת נושאים

דיאגרמת ון (Venn)

הנחיה:

1. רשמו שני נושאים עתידיים (במלבנים)
2. רשמו באליפסות לפחות 7 הקשרים המשותפים לשני הנושאים (באליפסות)

סינתזת שיטות

- שיטות חשיבת עתיד מסוימות עשויות להשלים זה את זה, באופן שבו המסקנות של שיטה אחת משמשות כנקודת הפתיח להפעלת השיטה הבאה
- בשלב מתקדם של למידת חשיבת עתיד הצוות יכול לבחור שתי שיטות אשר הלומדים התנסו בהם בטריאדות נפרדות ולהפעילן בזו אחר זו במשולב
- ניתן ליישם סינתזת שיטות זו גם עבור נושא חדש ובלתי מוכר

תרגיל 2: התנסות בסינתזות נושאים ושיטות (45דק')

המכון לחקר
עתידים בחינוך

אתם תלמידי חט"ב "אהוד מנור" בעתלית וסיימתם 20 מפגשי חשיבת עתיד. התבשרתם שעקב שינוי מועד הטיול השנתי יתקיימו שני מפגשים נוספים.

- **במפגש הראשון התבקשתם לבצע באמצעות שיטת חשיבת העתיד "ון עתידים" סינתזה בין הנושאים: "הנדסה גנטית" ו"חקלאות המחר" נא הציגו את תשובותיכם על גיליון "ון העתידים"**
- **במפגש השני התבקשתם לבצע סינתזה בין אחד מתרחישי "ון העתידים" לבחירתכם, אשר יהיה הבסיס ל"גלגל עתידים" נא הציגו את תשובותיכם על גיליון "גלגל העתידים"**

תרגיל 3:

למידה אינטר-דיסיפלינרית (20ד')

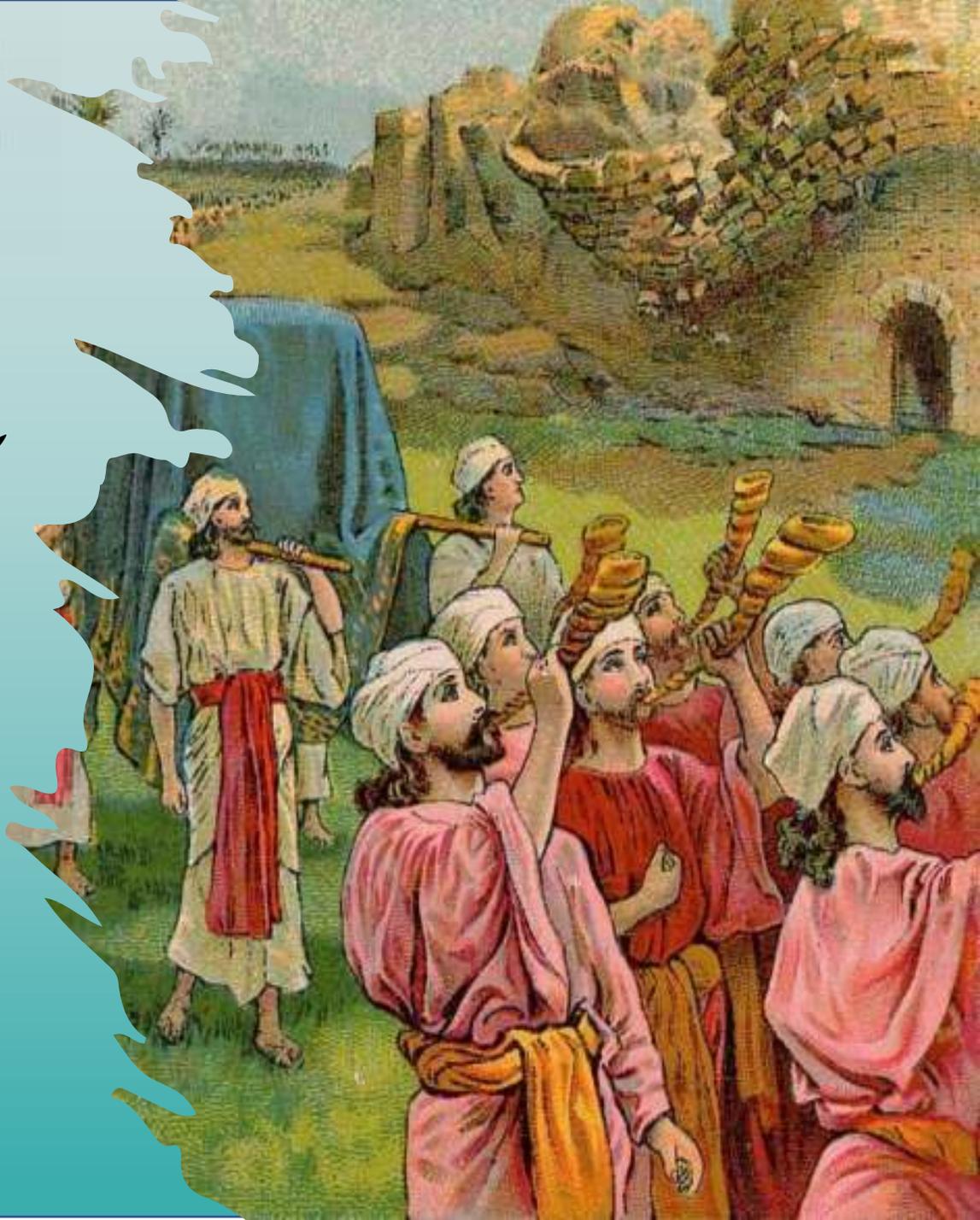
אתם צוות מורים לתנ"ך ביסודי "זמהנוף" בקצרין ומלמדים את שכבה ו'. בשנה"ל שעברה למדו תלמידים חשיבת עתיד למשך שנה וביססו כשירות חשיבת עתיד

"ויהי כשמע כל מלכי האמרי אשר בעבר הירדן ימה וכל מלכי הכנעני אשר על הים את אשר הוביש ה' את מי הירדן מפני בני ישראל עד עברם, וימס לבבם ולא היה בם עוד רוח מפני בני ישראל" (יהושוע ה', 1)

אתם מלמדים על כיבוש ארץ כנען בידי יהושוע בן נון. בקשו מתלמידים לבחור באחת מן המציאויות האלטרנטיביות הבאות לזו שמתוארת במקרא עבור בני ישראל ולתארה באמצעות "ריבוע התרחישים":

- בני ישראל בחרו שלא לצאת ממצרים
- בני ישראל בחרו שלא להיכנס לארץ כנען
- בני ישראל בחרו שלא להחריב את עמי כנען

נא הציגו את תשובתם על גיליון "ריבוע התרחישים"

חשיבת עתיד אישי

פדגוגיה של חשיבת
עתיד אישי שמה את
סיפור חייהם של
התלמידים במרכז
מחקרם

חשיבת עתיד אישי

פדגוגיה של חשיבת עתיד אישי שמה את סיפור חייהם של התלמידים במרכז מחקרם

תחנות חיים קרובות לתלמידים:

- באיזו מגמה יבחרו?
- שנת שירות או לעתודה אקדמית?
- באיזו יחידה לשרת בצבא?

תחנות חיים רחוקות יותר:

- היכן ואיזו ההשכלה על-יסודית?
- באיזה מקצוע לעסוק?
- מתי להקים משפחה ומה יהיה גודלה?
- היכן לגור?

ההבדלים שבין חשיבת עתיד אישי לחשיבת עתיד כללי

חשיבת עתיד אישי הינו תחום המוכל בתוך שני תחומים:

- תחום חשיבת העתיד
- מסלולי צמיחה אישית

חשיבת עתיד אישי בעלת מאפיינים המייחדים אותה
מחשיבת עתיד כללי

מידת ההשפעה על העתיד מצד החוקר

בעת חשיבת עתיד כללי, חוקר העתידים עשוי לזהות את עצמו בתוך תרחישי העתיד השונים הנחקרים, אך יכולת ההשפעה האישית שלו כאינדיבידואל על התממשותם לרב זניחה.

מטרת חשיבת עתיד כללי הינה לפתח מוכנות, מודעות לעתיד ותכנון תוכניות לכשתרחישים שונים יתממשו.

בעת קיום חשיבת עתיד אישי, חוקר העתידים מנתח את תרחישי חייו העתידיים והינו בעל יכולת השפעה משמעותית על התממשותם ועל עצם היתכנותם.

חוקר העתיד האישי מעצב את עתידו הרצוי, ועל כן חשיבת עתיד אישי נוטה יותר למיומנויות של תכנון אסטרטגי

טווחי זמן למחקר

חשיבת עתיד כללי עשויה להתאפיין בחשיבה לטווחי זמן רחוקים (לרב טווחי זמן בינוניים וארוכים) וכן בתרחישים אשר נחווים במבט ראשון כפנטסטיים (תחבורה אוטונומית סטנדרטית, הארכת תוחלת חיים אנושית, בינה מלאכותית תבונית, ישוב קבע בחלל וכד')

חשיבת עתיד אישי לרב מכוונת לשלב הבא בחיים, לטווחי זמן קרובים יותר לרב בטווח של עשור קדימה (טווחי זמן מידי וקצר), והיא פחות פרועה בתרחישיה ויותר מעשית (תכנון תעסוקתי, תכנון משפחתי, תכנון מגורים וכד')

האופי האישי של המחקר

חשיבת עתיד כללי לרב נתרמת מעבודה קבוצתית אשר מאפשרת ריבוי דעות, העמדת פרדיגמות שונות בספק ותורמת ליצירתיות

חשיבת עתיד אישי הינה לרב פעילות עצמאית, לעיתים אף בעל תוכן אישי ועל כן על פי רב אינו נחלק עם הזולת אלא לפי בחירה

חשיבת עתיד

חשיבת
עתיד
אישי

חשיבת עתיד אישי בבית הספר - גילאים

חשיבת עתיד כללי מומלצת החל מגילאי החטיבה הבוגרת בבתי ספר יסודיים (גיל ההתבגרות, מכיתות ד' ואילך)

חשיבת עתיד אישי מתאפיינת בחשיבה מעשית יותר ומצריכה יותר בגרות ואחריות ועל כן תחום זה מתאים ללימוד בגילאי בחט"ב ותיכון (גיל הנעורים) אשר בהם מתחילים התלמידים לחשוב על הפרקים הבאים בחייהם

חשיבת עתיד אישי בבית הספר - נושאים

תלמידים בגילאי חט"ב ותיכון לרב שואלים ארבע שאלות בתכנון עתידם האישי:

1. איזו מגמה לבחור בתיכון? (תלמיד חט"ב)
2. כיצד יראה השירות הצבאי שלי?
3. מה והיכן אלמד במסגרת לימודי האקדמיים?
4. (וכתוצאה משאלה 3) במה אעסוק בחיי הבוגרים?

חשיבת עתיד אישי בבית הספר - תהליכים

חשיבת עתיד אישי מיושמת במספר תהליכים עוקבים ומשלימים:

- שלב מקדים: פרספקטיבת חיים רחבה והכרת שלבי החיים
- מחקר אישי וסביבתי: ערכים, יכולות, שאיפות, סביבה
- חקר עתידים אפשריים (לרב מקצועיים)
- עיצוב עתיד אישי (לרב מקצועי)
- תכנון חיים אסטרטגי וביצוע התוכניות

מפת דרכים לעיצוב עתיד אישי

מחקר אישי
וסביבתי

חקר עתידים
אפשריים

עיצוב
עתיד אישי

תכנון וביצוע
תוכניות

שלבי החיים

סיפור חיים פוטנציאלי – חקר עתיד אפשרי

רכישת פרספקטיבת חיים רחבה

- חשיבת עתיד אישי, כשמה, הינה עניין אישי ועל מנת לבצע מחקר אישי משמעותי יש ראשית ליצור חיבור רגשי לנושא
- המהלך הראשון המאפשר חשיבת עתיד אישי הינו לסגל פרספקטיבה מלאה של מהלך החיים, כזה הרואה לא רק את ההווה אלא את כל שלבי החיים מלידה ועד מוות

אתגרים בשלבי החיים

- להבדיל מחשיבת עתיד כללי, גילם של חוקרי העתידים מהווה גורם משפיע ומשמעותי על הנושאים הנחקרים במסגרת חשיבת עתיד אישי
- כל שלב משלבי החיים, מתאפיין באתגרים ותהיות המשקפות במידה רבה את הלך הרוח של שלב חיים זה

לדוגמא,

בגיל 20-30 : שאלות של לימודים אקדמיים ותכנון מקצועי

בגיל 30-40 : שאלות של דיור, פרנסה וחינוך ילדיהם

בגיל 65-75 : שאלות של אורח חייהם בגמלאות ובבריאות

בגיל 70-80 : שאלות של בריאות וכן בדידות, המוות וצוואה

כוחות מניעים בשלבי החיים

שלב במחזור חיים	כוח מניע 1	כוח מניע 2
ינקות ופעוטות	חברה - משפחה	פעילויות - למידה
ילדות והתבגרות	חברה - משפחה	פעילויות - בית ספר
נעורים	חברה - חברים, עצמאות	פעילויות - בית ספר, ספורט
מבוגר צעיר	פעילויות - צבא, קריירה	חברה
מבוגר אחראי	חברה - משפחה	פעילויות - קריירה
גיל המעבר/ביניים	פעילויות - קריירה	חברה - משפחה, בריאות
הגיל השלישי	פעילויות - פרישה	בריאות
מבוגר פגיע ותלתי	בריאות - דעיכה	חברה - משפחה או דיור - מתקן טיפול

סיפור חיים אפשרי

על מנת לפתח מודעת לעתיד אישי, חושבי העתיד האישי, מתבקשים לחבר סיפור חיים אפשרי קצר ריאלי ככול האפשר (לא פנטסטי או הומוריסטי) נחלק לשלבי החיים השונים

נבקש מהכותבים לכתוב בכנות, ובאופן בלתי שיפוטי כמי שמתעדים את סיפור חייהם במצלמת וידאו סרט תיעודי

השראה לסיפור יכולה להגיע מסיפור החיים של ההורים (למשל נטייה לקוצר ראייה או החלמה ממחלה סרטנית עשוי לנבא מציאות דומה לכותבים) וכן מסיפוריהם של מכרים (מעבר לחיים בחו"ל לתקופה מוגבלת, הקמת עסק פרטי כקריירה שניה וכד').

סיפור חיים אפשרי

הסיפור מורכב מפסקאות בנות מספר שורות כל אחת, המתארות כל אחת את אחד משלבי החיים. הסיפור נכתב בגוף ראשון וכל פסקה מתחילה בשורה: "אני בן/בת הגילאים.."

לדוגמא, "אני בן הגילאים 21-30. סיימתי את שירותי הצבאי בתותחנים ויצאתי לטיול בן שנה בהודו. כשחזרתי נרשמתי ללימודי עריכת דין. לאחר שלוש שנים התחלתי לעבוד במשרד עורכי דין בתחום הפלילי"

הסיפור אישי ולעיניי המחברים בלבד. בכדי להבטיח את עומק וכנות ההתייחסות בעת חיבור סיפור החיים, המחברים לא יתבקשו לשתף את הסיפור עם איש

סיפור חיים רצוי

חיבור סיפור חיים פוטנציאלי משמש בתחילת של תהליך חשיבת עתיד אישי ואך יכול בנוסף גם לסיים אותו לאחר שימוש בשיטות שונות של הצבת יעדים וחשיבה אסטרטגית ניתן לבקש מחושבי העתיד לספר את סיפור חייהם בשנית, והפעם לא כעתיד פוטנציאלי אלא כעתיד רצוי

התיאור הסיפורי של עתיד רצוי מהווה כעין הבטחה למחברים ובבחינת "מחשבה היוצרת מציאות" המגדילה את אמונם בעתיד שהתוו לעצמם

תרגיל 1: "כתבו את סיפור חייכם" חיבור סיפור חיים פוטנציאלי (30דק')

- כתבו את סיפור חייכם
- כל פיסקה תוקדש לשלב חיים, משלב החיים הנוכחי שלכם ועד לסוף חייכם
- הסיפור נכתב בגוף ראשון וכל פסקה מתחילה בשורה:
"אני בן/בת הגילאים.."

לדוגמא, "אני בן הגילאים 21-30. סיימתי את שירותי הצבאי בתותחנים ויצאתי לטיול בן שנה בהודו. כשחזרתי נרשמתי ללימודי עריכת דין. לאחר שלוש שנים התחלתי לעבוד במשרד עורכי דין בתחום הפלילי"

- כתבו באופן ריאלי, ובאופן בלתי שיפוטי כמי שמתעדים את סיפור חייהם במצלמת וידאו סרט תיעודי
- אל תכתבו באופן לאקונוי. דמיינו את עצמכם וכתבו באופן

שותפי חיים

חוקרי עתיד אישי צעירים עשויים לראות את חייהם
במונעים מבחירותיהם שלהם בלבד, אולם זוהי הטיה
הנובעת מגילם הצעיר

סיפור חיינו לרב משולב בסיפור חייהם של אנשים
אחרים הכרוכים באופן הדוק בסיפור חיינו ומשפיעים
עליו באופן משמעותי ועליהם לרב נמנים: הורינו, בני
הזוג שלנו וילדינו

מלבד העדפותינו ונטיותינו, האנשים שחייהם שזורים
בחיינו עשויים להשפיע באופן משמעותי על הבחירות
שלנו: כיצד לחיות, היכן לחיות, כיצד יראה התא
המשפחתי שלנו, באיזו רמת חיים נחיה, למה
תוקדש שימת ליבנו

שותפי חיים – טבלת שלבי חיים משפחתית

לרב אדם לא מצליח לדמיין בבהירות את כל שלבי חיו, ועל אחת כמה וכמה לא את לבי החיים של יקיריו החיים באופן השזור בחייו

טבלת שלבי חיים משפחתית הינה כלי המאפשר להציג את שלבי החיים של מספר אנשים זה לצד זה באופן בהיר

מבט על טבלת שלבי חיים משפחתית עשוי לנבא: מתי יעזבו כל הילדים את הבית? מתי יתחיל טיפול סיעודי אפשרי בהורים? מתי יסתיימו הסדרי ראייה ומזונות עם גרוש/ה? עד איזה גיל אראה לראות את ילדיי גדלים בטרם אמות? וכד'

שותפי חיים – טבלת שלבי חיים משפחתית

טבלת שלבי חיים משפחתית

מקרא	ילד/ה: 4: טפר	ילד/ה: 3: ססדר	ילד/ה: 2: רימון	ילד/ה: 1: גומא	אמא: אסנת	אבא: יעקב	בן/בת זוג: רון	אני: ארז	שנה
נקות	1	5	13	16	70	69	35	44	2021
פעוטות	6	10	18	21	75	74	40	49	2026
ילדה	11	15	23	26	80	79	45	54	2031
התבגרות	16	20	28	31	85	84	50	59	2036
נערים	21	25	33	36	90	89	55	64	2041
מבוגר צעיר	26	30	38	41	95	94	60	69	2046
מבוגר אחראי	31	35	43	46	100	99	65	74	2051
גיל המעבר	36	40	48	51	105	104	70	79	2056
הגיל השלישי	41	45	53	56	110	109	75	84	2061
תבואה מנוע	46	50	58	61	115	114	80	89	2066
סגנון חיים	51	55	63	66	120	119	85	94	2071
	56	60	68	71	125	124	90	99	2076
	61	65	73	76	130	129	95	104	2081

הנחיות:

1. רשמו את שמות בני משפחתכם בשורת הבחירת
2. רשמו את גילאיכם בשורה הראשונה בטבלה (הטכנית)
3. להקלת קריאת טבלת שלבי החיים המשפחתית התאים יצבעו אוטומטית לפי שלבי החיים בהתאם למקרא

תרגיל 2: "טבלת שלבי חיים משפחתית" (10דק')

• מלאו את גיליון האקסל על פי ההנחיות שבו :

○ שמכם ושמות בני משפחתכם

○ גילאים

הערה: בעת מילוי הנתונים מחקו את הסוגריים []

• התבוננו בטבלה הצבעונית שלפניכם ורשמו מסקנות שעולות בכם

מתי יעזבו כל הילדים את הבית?

מתי יתחיל טיפול סיעודי אפשרי בהורים?

מתי יסתיימו הסדרי ראייה ומזונות עם גרוש/ה?

עד איזה גיל אראה לראות את ילדיי גדלים בטרם אמות? וכד'

תרגיל 3: "הוסיפו את סיפור שותפיכם לחיים" הרחבת סיפור חיים פוטנציאלי (20דק')

- כתבו את סיפור החיים של אחד מצאצאיכם או של בן/בת זוגכם במשולב עם סיפור חייכם (שכבר כתבתם)
- כל פיסקה תוקדש לשלב חיים, משלב החיים הנוכחי של שותף החיים ועד לסיום חייו.
- הסיפור נכתב בגוף שני וכל פסקה מתחילה בשורה:
"שם] בן/בת הגילאים.."
- לדוגמא, "מתן בן 30-21. הוא סיים שירות צבאי כתצפיתן בחיל מודיעין ונרשם ללימודי ספרות משווה באוניברסיטה העברית, שם פגש את יסמין. הם למדו זה לצד זה והיו בלתי נפרדים וארבע שנים אחרי התחתנו. הזוג חי ביחידת הדיור שלנו במושב בכדי לחסוך כסף.."
- כתבו באופן ריאלי, בלתי שיפוטי ומרובה בפרטים
- כתבו בכנות וללא סייגים. התרגיל הוא תרגיל אישי ולא תציגו אותו בפני איש

מפת דרכים לעיצוב עתיד אישי

מחקר אישי
וסביבתי

מחקר אישי

- ערכים אישיים
- יכולות האישיות
- שאיפות ותקוות

מחקר אישי

עיצוב עתיד אישי הינה פעילות סובייקטיבית התלויה מערכיו, שאיפותיו ואמונותיו של חוקר העתיד האישי שני חוקרי עתיד אישי בעלי נתונים דומים עשויים לעצב עתידים אישיים באופן שונה בהתאם למאפייניהם האישיים של הכרחי בעיצוב עתיד אישי הינו מחקר אישי בו מתודע חוקר העתיד האישי לעצמו

מחקר אישי ממפה:

- ערכים אישיים
- יכולות האישיות
- שאיפות ותקוות

מחקר אישי – ערכים אישיים

הערכים של אדם מעצבים את בחירותיו ושאיפותיו
נבקש מחוקר העתיד האישי לבחור מספר מוגבל של היגדים
ערכיים אשר מייצגים אותו מתוך רשימת ערכים נרחבת
בכדי למקד את החשיבה על סולם הערכים וההעדפות
הסובייקטיביות מספר הערכים הנבחרים יהיו עשירית מכלל
הערכים ברשימה
נבקש מחוקרי העתיד האישי לדרג את הערכים שנבחרו לפי
סדר החשיבות ולהסביר לגבי כל אחד בשני משפטים מדוע
נבחר

תרגיל 4: ערכים והגדרות אישיות (15 דק')

- בחרו 10 ערכים והגדרות אישיותם שמייצגים אתכם במיוחד
- דרגו אותם לפי סדר חשיבות
- הסבירו את שלושת החשובים ביותר לכם מדוע נבחרו על ידכם
- האם אתם בפועל חיים את חייכם לפי הערכים וההגדרות הללו?

ערך	ערך	ערך	ערך
להיות בעל חזון	להיות נאה	להיות מאושר	להתקדם
להיות עשיר	להיות איש פרטי	להיות בריא	להיות הרפתקן
להיות איש עבודה	להיות בעל קשרים רבים	לעזור לאחרים	להיות חביב
להיות איש משפחה	להיות בעל קשרים איכותיים	להיות כן	להיות הישגי
להיות חופשי	לקבל הכרה	לדאוג לזכויות האדם	להיות מצוין
להיות רחב לב	להיות דתי	להיות עניו	להיות אהוב
להיות פוליטיקאי	להיות בעל שם	להיות ייצוגי	להיות אהוד
להראות טוב	להיות מכובד	להיות בעל חוש הומור	להיות קרייריסט
לשנות דברים	להיות אחראי	להשתפר כל הזמן	להיות מאתגר
להרוויח הרבה כסף	להסתכן	להיות בעל הכנסה קבועה	להיות מחויב
לתפקד טוב	להיות בטוח	להיות עצמאי	להתנדב
להתמיד	להיות בסביבה בטיחותית מאד	להיות בעל השפעה	לחמול
ליהנות	להיות אדם המכבד את עצמו	לפתח הרמוניה פנימית	להיות בעל סמכות
לגרום לאחרים ליהנות	להיות בעל משמעת עצמית	להיות בעל מעמד	להיות תחרותי
להיות בטוח כלכלית	לשרת אחרים	אינטלקטואלי	להיות מאוזן
להיות משכיל	להיות יציב	להיות בעל יושרה	לתרום
להיות בעל עקרונות	להיות בעל מעמד	להיות מעורב	לשלוט
להיות הטוב ביותר	להיות איש צוות	להיות עם ביטחון בעבודה	לשתף פעולה
לחפש ריגושים	לעבוד ללא אחרים	להיות בעל ידע רחב	ליצור
להיות הוגן	להיות בעל מסורת	ללמוד כל הזמן	להיות החלטי
להיות ידוען	להיות נאמן	לבלות כל הזמן	להיות דמוקרטי
לגדול	להיות איש אמת	להיות בעל חשיבה ארוכת טווח	להיות אקולוגי
			להיות מנהיג

מחקר אישי – יכולות אישיות

עתיד אישי מעוצב במידה רבה על ידי יכולות האישיות, אשר מהווה החוזקות והכישרונות לכל אדם יש יכולות אישיות, ואולם לא כל אדם מודע ליכולותיו חוקרי העתיד האישי יתבקשו לפרט רשימה של לפחות עשרה היגדים המתחילים ב"אני טוב" או ב"אני טוב"

הריבוי של היגדים נדרשים יצריך חשיבה מאומצת ומאפשר להגיע לאמירות אישיות בלתי טריוויאליות

הכשרונות הללו לא בהכרח מכוונים למה שנחשב כרצוי בעיני הסביבה (כדוגמת הצלחות אקדמיות, ספורטיביות או בתחום הרומנטי) וגם היגדים כגון "אני טוב בלגרום לאנשים לצחוק" או "אני טוב בגידול בעלי חיים" הינם היגדים רצויים

מחקר אישי – יכולות אישיות

ניתן להציג בפני התלמידים רשימת היגדים, אולם חשוב לציין בפניהם שההיגדים אינם מוגבלים לרשימה וכי הם יכולים להוסיף יכולות אישיות נוספות כראות עיניהם

חשיבה על יכולות אישיות ומיפוי החוזקות הינה חיונית לעיצוב עתיד אישי, הן מתוך הכרה מודעת שלהם והן על מנת לקדם את הלך הרוח החיוני לעיצוב עתיד אישי רצוי

על מנת שחוקרי עתיד אישי יעזו לעצב לעצמם עתיד רצוי התואם את שאיפותיהם וכישוריהם יש להעצים את תחושת הערך העצמי והמסוגלות שלהם

מחקר אישי – יכולות אישיות

בעוד שלרב נדע לציין מהם כישרונותינו על סמך משוב חיובי מן הסביבה, הרי שחולשות שיציין אדם לגבי עצמו עשויות להיות אמונות מגבילות בלבד ולא האמת לגביו

באופן דומה, לרב ידועות הסיבות להצלחותינו, ואולם יש אי-ודאות רבה יותר לגבי כישלונותינו כיוון שיתכנו להם סיבות מסיבות אלה ומכיוון שמטרתנו היא חיזוק ערך עצמי ולא חלילה החלשתו, לא נמפה באופן סימטרי את החולשות האישיות ולא נעמיק אמונות מגבילות אפשריות

מחקר אישי – שאיפות ותקוות

עיצוב עתיד רצוי מתחיל ביצירת קשר עם שאיפות ותקוות, אשר נובעות הן מן הערכים והן מהתפישה העצמית של אדם יש אנשים שמודעים לשאיפותיהם, ויש אלו שלא מעיזים לחלום ולהביט את תקוותיהם הכמוסות ועל כן יש תחילה לעוררם באמצעות גורמים להשראה חיובית השראה ושאיפות נעורר באמצעות:

- דמויות להשראה
- מיפוי חלומות והעומד בדרכם

תרגיל 5: דמויות להשראה

• כתבו:

מי השאיר חותם חיובי על חיירך, וכיצד עש(ת)ה זאת?

• כתבו:

אם היית יכול/ה להיפגש לארוחת צהרים עם כל אדם, חי או מת, עם מי היית נפגש/ת, ולמה?

• בחרו את אחד משתי הדמויות. איזו תכונה או יכולת בה את/ה מעריך/ה והיית רוצה שיאפיין אותך?

תרגיל 6: חלומות והעומד בדרך אליהם

תמלול חלומות באופן בהיר הינו צעד ראשון בדרך להגמשתם

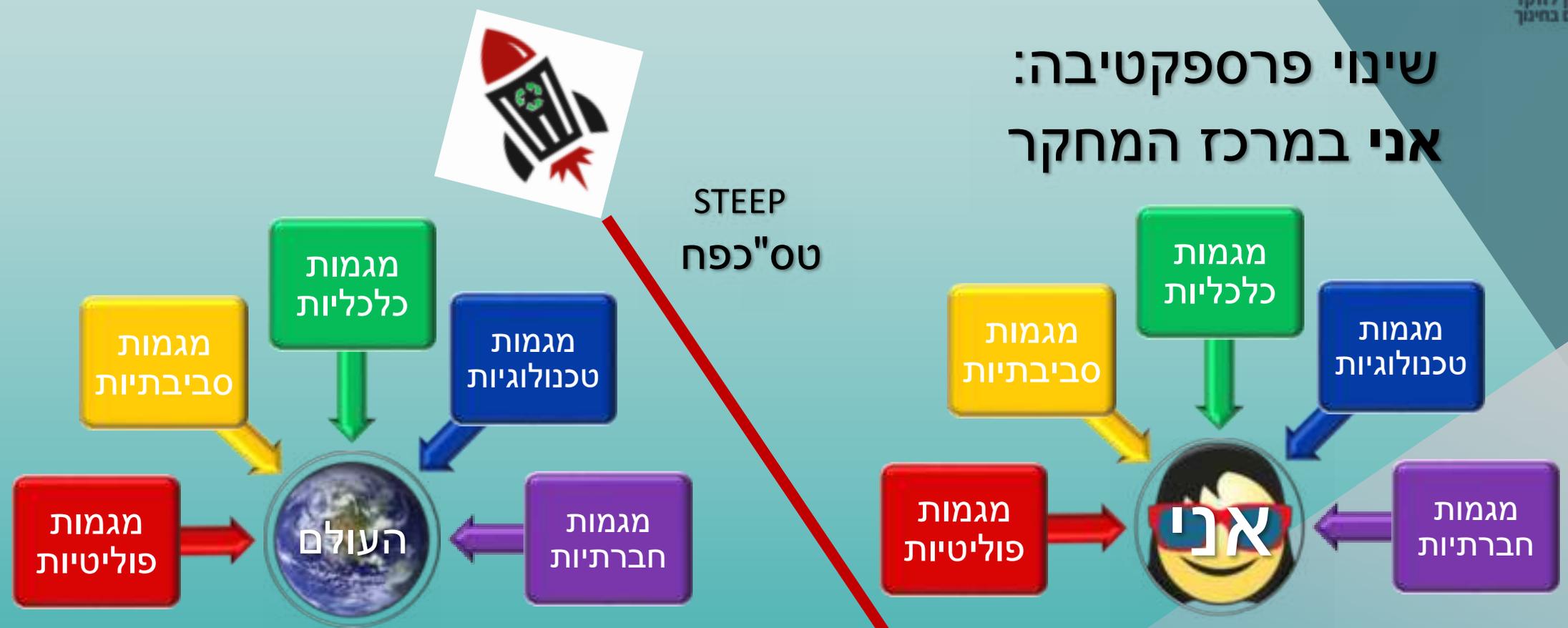
1. חברו לפחות חמישה היגדים שאתם מאחלים לעצמכם בעוד עשר שנים או יותר
2. כתבו עבור כל היגד מדוע אתם מייחלים אותו
3. דרגו מ-1 (סיכוי נמוך) ועד 5 (סיכוי גבוה) את סיכויי ההצלחה שלכם לממש כל אחד מן ההיגדים
4. כתבו מדוע אתם מעריכים את הצלחתכם בסבירות זו, ומה הגורמים המגדילים או המקטינים את סיכויי הצלחתכם לממש את חלומותיכם

מחקר עתיד אישי מקצועי

שינוי פרספקטיבה:
אני במרכז המחקר

STEEP
טס"כפח

מחקר עתיד אישי מקצועי

מה אני רוצה להיות
כשהיה גדול/ה?

חשיפה למקצועות מתפתחים ועתידיים

חשיפה לאפשרויות מקצועיות חדשות הינה חיונית
לעיצוב עתיד אישי מקצועי
ללא היכרות לא תתאפשר בחירה

חשיפה למקצועות מתפתחים ועתידיים

חקר מרחב האפשרויות

חשיפה מתקיימת בשני שלבים:

1. מחקר: מיפוי תחומים ומקצועות על ידי מקורות כתובים
2. מפגש אישי:

- התרשמות על ידי הגעה לשטח העבודה
- שיח עם אנשי מקצוע (סיור במקום העבודה, שיח עם בעל/ת המקצוע בבית הספר, הרצאה דיגיטלית)

לא ניתן להיחשף לכל המקצועות

רצוי שלא לתאם את הסיורים והמפגשים מראש אלא לפי ביקוש

לדוגמא, מתוך שכבה של תלמידי כיתות ט', 20 תלמידים הביעו עניין בתחום של הנדסת רקמות, ובעקבות זאת יצא סיור למעבדת מחקר

מפת דרכים לעיצוב עתיד אישי

חקר עתידים מקצועיים אפשריים

מחקר עתיד אישי, ביחוד בגילאי הנעורים, נסוב לרב סביב נושא התפתחות מקצועית על מנת לעצב עתיד אישי מקצועי יעברו התלמידים מספר שלבים:

1. חשיפה למקצועות מתפתחים ועתידיים
2. הכנת תרחישים מקצועיים אפשריים
3. יצירת חזון מקצועי
4. תוכנית עבודה להגשמת החזון

הכנת תרחישים אפשריים

הכנת תרחיש אפשרי מתבסס על מחקר של התחום מתוך קריאה ושיח עם מבוגרים רלוונטיים לתחום התרחיש נכתב בגוף ראשון ומתאר מציאות עתידית (למשל עוד 15 שנה)

- כיצד נראה יום בחייו של מדען נתונים?
  - מה עושה תרפיסטית במציאות מדומה בקליניקה שלה?
- התלמידים בונים 3-5 תרחישים שונים לתחומים שמעניינים אותם

תרגיל 1: "פתית שלג" (30דק')

1. בחרו את אחד מהעתידיים המקצועיים האפשריים הבאים:

- ביוכימאי/ת
- שף/ית
- מדען/ית נתונים
- ספורטאי/ת אולימפי/ת
- טייס/ת בחברת תעופה

2. חקרו את תרחיש מקצועי אפשרי באמצעות "פתית שלג מקצועי". רשמו בקצרה לצד כל עיגול בצבע תכלת כיצד יראו חייכם בהקשר הכתוב בעיגול

מפת דרכים לעיצוב עתיד אישי

יצירת חזון מקצועי

בחירת תרחיש אפשרי אחד שרצוי במיוחד
העמקת התרחיש והוספת פרטים על ידי מחקר נוסף
ומעמיק יותר הכולל קריאה ממקורות זמינים ושיח עם
מבוגרים רלוונטיים לתחום
היכרות עם חלוקות משנה בתוך התחום: האם יש סוגים
שונים של פעילויות המבדילות בין אנשי המקצוע בתחום
זה?

תוכנית עבודה להגשמת חזון

- מה אני צריך/ה ללמוד היום בכדי לעסוק במקצוע הזה בעתיד?
- מה עליי ללמוד בלימודי האקדמיים?
- איזה נסיון והכשרה מקצועית יביאו אותי אל מימוש החזון המקצועי שלי?
- אילו חברות וגופים פועלים היום בתחום ושאליהם אנסה להשתלב?

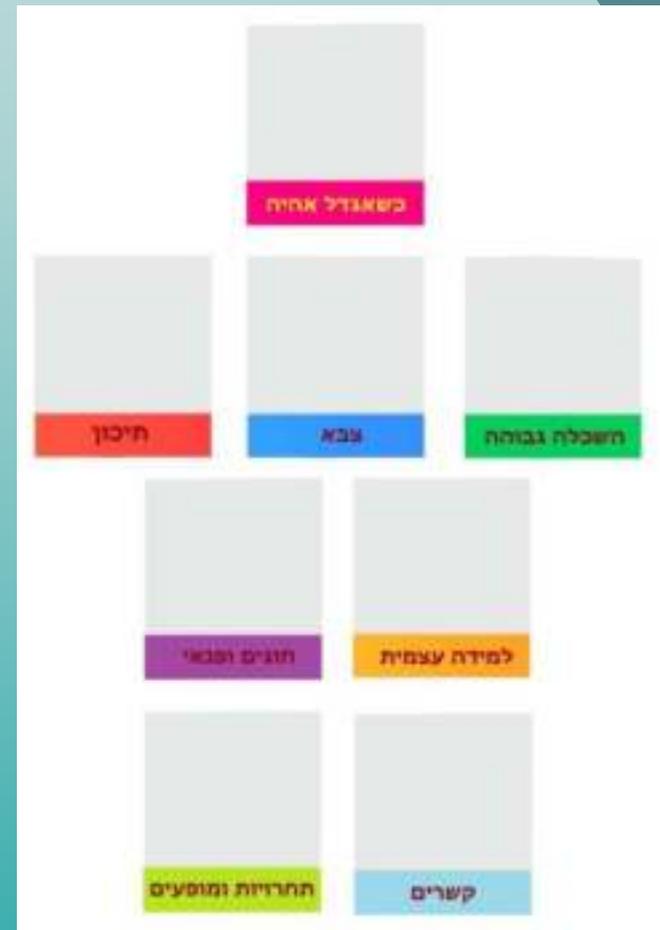
מפת דרכים לעיצוב עתיד אישי

אסטרטגיות להגשמת חזון

מה עליי
לעשות בכדי
לעסוק במקצוע
הזה בעתיד?

תרגיל 2: "כשאגדל אהיה" (20דק')

המכון לחקר
עמידה בחינוך

אתם תלמידי חטיבת ביניים ומתנסים בתכנון עתידכם המקצועי לאחר שנחשפתם למבחר של תחומים ועיסוקים ושוחחתם עם אנשי מקצוע החלטתם לבחור את המקצוע הבא:

1. בחרו אחד מן המקצועות הבאים בתור החזון המקצועי שלכם:

- ביוכימאי/ת
- שף/ית
- מדען/ית נתונים
- ספורטאי/ת אולימפי/ת
- טייס/ת בחברת תעופה

2. רשמו את החזון המקצועי במלבן העליון

3. מלאו בפירוט רב ככול הניתן את הצעדים שיתמכו במימוש חזונכם

תודה !!

**המכון לחקר
עתידים בחינוך**